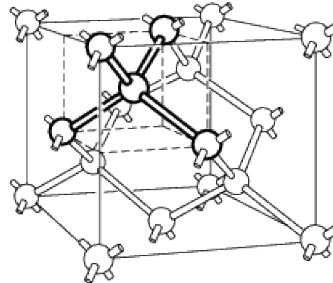
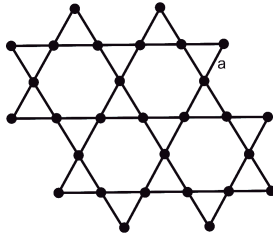

Kondenzált anyagok fizikája

1. gyakorlat

Szükséges előismeretek: Bravais-rács, elemi cella, bázis, reciprokrács;

F1. Milyen a Bravais-rács és hány atom van az elemi cellában az ábrán látható Kagomé-rács, illetve gyémántszerkezet esetén?

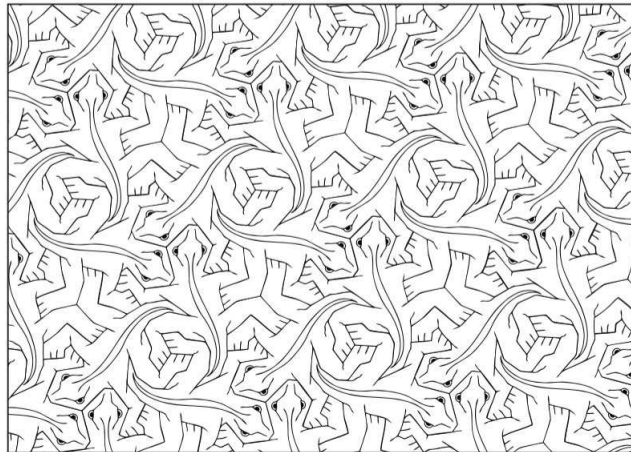

F2. Mutassuk meg, hogy

- a) a lapon centrált kockarács (FCC) reciprokrácsa testcentrált kockarács (BCC);
- b) a testcentrált kockarács (BCC) reciprokrácsa lapon centrált kockarács (FCC).

Gyakorló feladatok:

Gy1. Az alábbi Escher-grafika gekkók kétdimenziós rácsát ábrázolja. Állapítsuk meg a Bravais-rácsot és rajzoljunk be egy primitív elemi cellát! Hány gekkó van az elemi cellában?

Gy2. Adjuk meg az elemi rácsvektorokat kétdimenziós szabályos háromszögrács esetén, valamint a rácsvektorok által meghatározott elemi cellát és a Wigner-Seitz cellát. Adjuk meg a reciprokrács elemi rácsvektorait. Milyen rácsot határoznak meg? Számoljuk ki a direkt rács és a reciprokrács Wigner-Seitz cellájának területét.

Gy3. Egy kristályrács primitív rácsvektorait egy derékszögű koordináta-rendszerben az $(1, 2, 1)$, $(0, 0, 2)$, $(1, 0, -1)$ számhármások reprezentálják, ahol mindent angströmben mérünk. Adjuk meg a reciprokrács primitív rácsvektorait reprezentáló számhármásokat Å^{-1} egységekben.

Nehéz feladat (Ortvay):

N1. Amorf anyagban minden atomhoz definiálhatunk egy Voronoi-poliédert, melynek belső pontjai azon pontok, amelyek közelebb vannak a kijelölt atomhoz, mint bármely más atomhoz. Mutassuk meg, hogy a Voronoi-poliéderekre teljesül a

$$\sum_k (6 - k)n_k = 12$$

feltétel, ahol n_k a k oldalú lapok száma.